

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА

Члан 1.

У Закону о електронским отпремницама („Службени гласник РС”, број 94/24), у члану 3. став 2. тачка 1) после речи: „односно хлађење и слично” додају се запета и речи: „као и снабдевање ваздухоплова горивом и мазивом уколико је место отпреме и место преузимања исти аеродром”.

После тачке 5) додају се тач. 5а) и 5б), које гласе:

„5а) кретање добара код којих се добра или део добара враћа истим превозним средством непосредно након испоруке, уколико је прималац електронске отпремнице послао електронску пријемницу уз навођење добара која се враћају;

5б) кретање добара по основу одобреног клиничког испитивања лека, односно медицинског средства, у складу са прописима којима се уређују лекови, односно медицинска средства;”.

Члан 2.

У члану 4. после става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„Систем користи и субјект јавног сектора који је уговорна страна у оквирном споразуму којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума у смислу закона којим се уређују јавне набавке, за пријем, чување и увид у поступање са електронским отпремницама и електронским пријемницама послатим у вези са извршењем уговора закљученог на основу оквирног споразума.”

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

У досадашњем ставу 5, који постаје став 6, речи: „става 4.” замењују се речима: „става 5.”.

Досадашњи став 6. постаје став 7.

У досадашњем ставу 7, који постаје став 8, речи: „става 6.” замењују се речима: „става 7.”.

У досадашњем ставу 8, који постаје став 9, речи: „става 7.” замењују се речима: „става 8.”.

У досадашњем ставу 9, који постаје став 10, речи: „става 6.” замењују се речима: „става 7.”, а после речи: „у складу са законом којим се уређују поштанске услуге” додају се запета и речи: „уколико је садржина те поштилке: кореспонденција, документ, књига, каталог, новина и/или часопис”.

Досадашњи ст. 10–13. постају ст. 11–14.

Члан 3.

У члану 5. став 3. речи: „дужан је да одштампа два примерка” замењују се речима: „дужан је да одштампа три примерка”, речи: „а други примерак” замењују се речима: „а два примерка”, а речи: „ради потврде физичког пријема из члана 2. став 1. тачка 14) овог закона” замењују се речима: „једног примерка примаоцу електронске отпремнице у папирном облику”.

После става 5. додаје се нови став 6, који гласи:

„Прималац електронске отпремнице из става 1. овог члана шаље електронску пријемницу у року прописаном овим законом, односно првог наредног радног дана по поновном успостављању везе са системом, уколико је услед прекида везе био онемогућен да то учини у року прописаном овим законом.”

Досадашњи став 6. постаје став 7.

У досадашњем ставу 7, који постаје став 8, речи: „и поступање са електронском отпремницом у папирном облику” замењују се запетом и речима: „поступање са електронском отпремницом у папирном облику и поступање примаоца електронске отпремнице у папирном облику”.

Члан 4.

У члану 6. став 5. речи: „и одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа” замењују се запетом и речима: „одредаба закона којим се уређују акцизе и подзаконских аката усвојених на основу тог закона и одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа”.

Члан 5.

У периоду од 1. јануара 2026. године закључно са 30. јуном 2026. године, у поступцима надзора над применом овог закона, не узимају се у обзир евентуалне грешке при исказивању података у послатим електронским отпремницама и електронским пријемницама.

Члан 6.

Одредба овог закона која садржи овлашћење за доношење подзаконског акта примењиваће се од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акт из става 1. овог члана донеће се закључно са 15. децембром 2025. године.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2026. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије, према коме Република, поред осталог, уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности и робне резерве.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Приликом припрема за спровођење донетих прописа, кроз интензивне дијалоге са субјектима јавног сектора и са привредом искристалисали су се одређени закључци због којих се предлажу измене и допуне донетог Закона о електронским отпремницама („Службени гласник РС”, број 94/24 – у даљем тексту: Закон), у циљу отклањања евентуалних недоумица у примени прописа. Закон о изменама и допунама Закона предлаже се, пре свега, како би се изузеле тачно одређене и прилично специфичне испоруке, као и да би се отклониле евентуалне дилеме у примени прописа у случају наступања изузетних околности.

Током припреме нацрта овог прописа, спроведене су јавне консултације у којима су могли да узму учешће сви релевантни субјекти, укључујући друге државне органе, релевантна удружења, стручна јавност, као и друге заинтересоване стране. Консултације су спроведене у периоду од 10. до 17. октобра 2025. године коришћењем методе прикупљања писаних сугестија.

Пре свега, подсећамо да ће коришћење јединственог система за слање и пријем електронских отпремница очекивано за последицу имати униформност у поступању обвезника приликом отпремања добара. Одредбама Закона прописане су одређене обавезе, како на страни издаваоца, тако и на страни примаоца електронске отпремнице, али и превозника, а предвиђа се и одређивање круга субјеката који ће приступати и користити систем електронских отпремница, као и различита одступања од обавезног режима издавања електронских отпремница.

Изменама и допунама Закона предвиђају се додатни изузеци од обавезе слања електронске отпремнице. У том смислу, прописује се изузетак у случају снабдевања ваздухоплова горивом и мазивом уколико је место отпреме и место преузимања исти аеродром, након што је дефинитивно утврђено да би, у случају примене обавезе на овакве ситуације, постојао ризик у случају коришћења уређаја који садрже електронику и емитују електромагнетна зрачења.

Додатно, у циљу практичног поступања, прописују се и изузеци у случајевима кретања добара код којих се добра или део добара враћа истим превозним средством непосредно након испоруке, као и кретања добара по основу одобреног клиничког испитивања лека, односно медицинског средства, у складу са законом којим се уређују лекови и медицинска средства.

Такође, субјектима јавног сектора, који су уговорне стране у оквирним споразумима којима се утврђују услови и начин доделе уговора, омогућава се увид и у електронске отпремнице, односно електронске пријемнице које се шаљу, односно примају на основу тих уговора, што је аналогно поступању у

систему електронских фактура, чији је систем електронских отпремница саставни део.

Ради отклањања дилеме у вези са једнакошћу поступања приликом отпреме добара поштанских оператера, односно пружалаца поштанских услуга и оних који се баве превозом добара, извршена је измена и допуна члана 4. став 9. Закона.

Изменама и допунама члана 5. прецизиран је начин на који поступају пошиљалац, превозник и прималац електронске отпремнице у случају привременог прекида везе са системом услед квара или недостатака на систему, или у случају прекида интернет везе. Допуном се, пре свега, врши појашњење начина на који поступа прималац електронске отпремнице у папирном облику, уз додатну измену да је, услед могућности да све три стране учеснице у отпреми (пошиљалац, превозник и прималац) немају везу ка систему, потребно израдити три примерка електронске отпремнице у папирном облику.

Такође, поново у циљу избегавања евентуалних нејасноћа до које би могла довести одредба која експлицитно наводи само прописе о ПДВ и рачуноводству, предлаже се допуна члана 6. одредбом која уређује да се овим прописом не задире у прописе којима се уређују акцизе.

На крају, излазећи у сусрет предлозима привредних субјеката код којих ће обавезе прописане Законом почети да се примењују 1. јануара 2026. године, предлагач је предвидео да се приликом вршења надзора у првих шест месеци неће узимати у обзир евентуалне грешке при исказивању података у послатим електронским отпремницама и електронским пријемницама. Дакле, прописане обавезе слања наведених докумената остају, њихово кршење праћено је прекршајним одредбама, али уз период прилагођавања у коме ће за очигледно ненамерне грешке у послатим документима постојати висок ниво толеранције.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона врши се допуна члана 3. став 2. тачка 1) Закона, којом се искључује обавеза слања електронске отпремнице и код снабдевања ваздухоплова горивом и мазивом уколико је место отпреме и место преузимања исти аеродром. Такође, извршена је допуна додавањем тач. 5а) и 5б), којима се уређује кретање добара код којих се добра или део добара враћа истим превозним средством непосредно након испоруке, као и кретање добара по основу одобреног клиничког испитивања лека, односно медицинског средства.

У члану 2. Предлога закона врши се допуна члана 4. Закона додавањем новог става 3, којим се прописује да систем користи и субјект јавног сектора који је уговорна страна у оквирном споразуму којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума у смислу закона којим се уређују јавне набавке, за пријем, чување и увид у поступање са електронским отпремницама и електронским пријемницама послатим у вези са извршењем уговора закљученог на основу оквирног споразума.

Чланом 3. Предлога закона врши се измена у члану 5. став 3. Закона, којом се прописује дужност пошиљалоца да, у случају привременог прекида везе са системом услед квара или недостатака на систему, или прекида интернет везе, одштампа три примерка електронске отпремнице у папирном облику обележене сигурносним холограмским налепницама са истом нумерацијом, при чему један примерак задржава за себе, а два примерка предаје превознику или

оператеру превоза у циљу представљања и даље предаје једног примерка примаоцу електронске отпремнице у папирном облику. Такође, врши се и допуна члана додавањем новог става 6, као и корекције досадашњег става 7. који постаје став 8.

Чланом 4. Предлога закона врши се измена члана 6. став 5. Закона, којом се прописује да, поред већ раније наведеног, овај закон не утиче ни на примену одредаба закона којим се уређују акцизе и подзаконских аката усвојених на основу тог закона.

Члан 5. Предлога закона прописује да се у периоду од 1. јануара 2026. године закључно са 30. јуном 2026. године, у поступцима надзора над применом овог закона, не узимају у обзир евентуалне грешке при исказивању података у послатим електронским отпремницама и електронским пријемницама.

Чланом 6. Предлога закона предвиђено је да ће се одредбе овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката примењивати од дана ступања на снагу овог закона, као и да ће се подзаконски акти донети закључно са 15. децембром 2025. године.

У члану 7. Предлога закона предвиђено је да ће овај закон ступити на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2026. године.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕНЈАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Обавеза слања електронске отпремнице

Члан 3.

Обавезу слања електронске отпремнице има субјект приватног сектора и субјект јавног сектора по основу сваког кретања добара над којима има право располагања, као и оператер превоза по основу кретања добара налогодавца.

Изузетно од става 1. овог члана, обавеза слања електронске отпремнице не постоји за:

1) кретање добара која се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, укључујући нарочито воду, електричну енергију, природни гас, енергију за грејање, односно хлађење и слично, КАО И СНАБДЕВАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА ГОРИВОМ И МАЗИВОМ УКОЛИКО ЈЕ МЕСТО ОТПРЕМЕ И МЕСТО ПРЕУЗИМАЊА ИСТИ АЕРОДРОМ;

2) кретање добара по основу промета на мало у складу са законом којим се уређује фискализација;

3) кретање добара у оквиру испуњавања уговорне обавезе усмерене према корисницима средстава из међународних оквирних споразума;

4) кретање добара у оквиру набавке, модернизације и ремонта војних и/или безбедносно осетљивих добара, као и са њима повезаних кретања добара;

5) кретање добара која подразумевају испоруку у оквиру једног субјекта јавног сектора;

5А) КРЕТАЊЕ ДОБАРА КОД КОЈИХ СЕ ДОБРА ИЛИ ДЕО ДОБАРА ВРАЋА ИСТИМ ПРЕВОЗНИМ СРЕДСТВОМ НЕПОСРЕДНО НАКОН

ИСПОРУКЕ, УКОЛИКО ЈЕ ПРИМАЛАЦ ЕЛЕКТРОНСКЕ ОТПРЕМНИЦЕ ПОСЛАО ЕЛЕКТРОНСКУ ПРИЈЕМНИЦУ УЗ НАВОЂЕЊЕ ДОБАРА КОЈА СЕ ВРАЋАЈУ;

5Б) КРЕТАЊЕ ДОБАРА ПО ОСНОВУ ОДОБРЕНОГ КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА ЛЕКА, ОДНОСНО МЕДИЦИНСКОГ СРЕДСТВА, У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈУ ЛЕКОВИ, ОДНОСНО МЕДИЦИНСКА СРЕДСТВА;

6) кретање добара код којих прималац добара или испоручилац добара није субјект јавног сектора, субјект приватног сектора нити лице на које се сходно примењују одредбе овог закона које се примењују на субјекте приватног сектора.

Систем

Члан 4.

Систем обавезно користе субјект јавног сектора и субјект приватног сектора, као и лица на која се сходно примењују одредбе овог закона које се односе на субјекте приватног сектора.

Субјект јавног сектора, субјект приватног сектора и оператер превоза приступају и користе систем за слање, пријем, прихватање, одбијање и чување електронских отпремница, потврду физичког пријема добара и преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

СИСТЕМ КОРИСТИ И СУБЈЕКТ ЈАВНОГ СЕКТОРА КОЈИ ЈЕ УГОВОРНА СТРАНА У ОКВИРНОМ СПОРАЗУМУ КОЈИМ СЕ УТВРЂУЈУ УСЛОВИ И НАЧИН ДОДЕЛЕ УГОВОРА ТОКОМ ПЕРИОДА ВАЖЕЊА ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ, ЗА ПРИЈЕМ, ЧУВАЊЕ И УВИД У ПОСТУПАЊЕ СА ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА И ЕЛЕКТРОНСКИМ ПРИЈЕМНИЦАМА ПОСЛАТИМ У ВЕЗИ СА ИЗВРШЕЊЕМ УГОВОРА ЗАКЉУЧЕНОГ НА ОСНОВУ ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА.

Изузетно од става 1. овог члана, и добровољни корисник система може приступити и користити систем за слање, пријем, прихватање, одбијање и чување електронских отпремница, као и за преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

Добровољни корисник система може да се пријави за коришћење система електронских отпремница приступањем систему на начин прописан овим законом.

У случају из ~~става 4.~~ СТАВА 5. овог члана, добровољни корисник система је у обавези да користи систем у текућој и наредној календарској години.

Превозник приступа и користи систем за преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

Изузетно од ~~става 6.~~ СТАВА 7. овог члана превозник нема обавезу приступања и коришћења система у случају када електронску отпремницу, чији је спољни приказ одштампао пошиљалац електронске отпремнице на начин који обезбеђује веродостојност порекла и интегритет садржине одштампане отпремнице, потпише и преда пошиљаоцу електронске отпремнице непосредно пре отпочињања превоза.

У случају из ~~става 7.~~ СТАВА 8. овог члана, један потписани примерак одштампаног спољног приказа електронске отпремнице превозник је дужан да држи у поседу током кретања добара.

Изузетно од ~~става 6.~~ СТАВА 7. овог члана превозник нема обавезу преузимања електронске отпремнице уколико је поштански оператер, односно давалац поштанских услуга, за превоз поштанских пошиљки, у складу са

законом којим се уређују поштанске услуге, УКОЛИКО ЈЕ САДРЖИНА ТЕ ПОШИЉКЕ: КОРЕСПОНДЕНЦИЈА, ДОКУМЕНТ, КЊИГА, КАТАЛОГ, НОВИНА И/ИЛИ ЧАСОПИС.

Коришћење података који су доступни у систему дозвољено је у складу са законом.

Листа корисника система је јавна листа која садржи пореске идентификационе бројеве субјеката јавног сектора, субјеката приватног сектора и добровољних корисника система, као и јединствене бројеве корисника буџетских средстава субјеката који су уписани у Евиденцију корисника јавних средстава и која се води код Централног информационог посредника употребом информационо-комуникационих технологија.

Министарство финансија у циљу омогућавања рада система, преузима податке који се воде код надлежних органа у вези са корисницима система.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују начин пријаве на систем, приступање и коришћење система и коришћење података у смислу овог члана, као и садржина листе корисника система, услови за брисање са листе корисника, као и начин и поступак брисања са листе корисника система.

Електронска отпремница у папирном облику

Члан 5.

Електронска отпремница у папирном облику је отпремница одштампана на папиру и обележена сигурносном холограмском налепницом.

У случају привременог прекида везе са системом услед кvara или недостатака на систему, или прекида интернет везе, корисницима се преко посебних функционалности омогућава коришћење система у циљу евидентирања информација о електронској отпремници у папирном облику.

У случају из става 2. овог члана, пошљалац електронске отпремнице ~~дужан је да одштампа два примерка~~ ДУЖАН ЈЕ ДА ОДШТАМПА ТРИ ПРИМЕРКА електронске отпремнице у папирном облику обележене сигурносним холограмским налепницама са истом нумерацијом, при чему један примерак задржава за себе, а ~~други примерак~~ А ДВА ПРИМЕРКА предаје превознику или оператеру превоза у циљу представљања и даље предаје ~~ради потврде физичког пријема из члана 2. став 1. тачка 14) овог закона~~ ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА ПРИМАОЦУ ЕЛЕКТРОНСКЕ ОТПРЕМНИЦЕ У ПАПИРНОМ ОБЛИКУ.

Сигурносне холограмске налепнице из става 1. овог члана штампа Завод на начин који обезбеђује посебну заштиту каква се користи за штампање вредносница, а прибавља их пошљалац електронске отпремнице.

Пошљалац електронске отпремнице из става 1. овог члана дужан је да најкасније првог наредног радног дана по поновном успостављању везе са системом изврши евидентирање свих недостајућих података у систему.

ПРИМАЛАЦ ЕЛЕКТРОНСКЕ ОТПРЕМНИЦЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ШАЉЕ ЕЛЕКТРОНСКУ ПРИЈЕМНИЦУ У РОКУ ПРОПИСАНОМ ОВИМ ЗАКОНОМ, ОДНОСНО ПРВОГ НАРЕДНОГ РАДНОГ ДАНА ПО ПОНОВНОМ УСПОСТАВЉАЊУ ВЕЗЕ СА СИСТЕМОМ, УКОЛИКО ЈЕ УСЛЕД ПРЕКИДА ВЕЗЕ БИО ОНЕМОГУЋЕН ДА ТО УЧИНИ У РОКУ ПРОПИСАНОМ ОВИМ ЗАКОНОМ.

Уговором између Министарства финансија и Завода регулише се начин заштите од фалсификовања и други технички детаљи сигурносне холограмске налепнице, као и друга питања од значаја за слање, преузимање и достављање електронске отпремнице у папирном облику.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују услови, начин и поступак коришћења посебних функционалности система

електронских отпремница из овог члана, минимални садржај електронске отпремнице у папирном облику и поступање са електронском отпремницом у папирном облику, ПОСТУПАЊЕ СА ЕЛЕКТРОНСКОМ ОТПРЕМНИЦОМ У ПАПИРНОМ ОБЛИКУ И ПОСТУПАЊЕ ПРИМАОЦА ЕЛЕКТРОНСКЕ ОТПРЕМНИЦЕ У ПАПИРНОМ ОБЛИКУ.

Основни елементи електронске отпремнице

Члан 6.

Електронска отпремница уобичајено садржи:

- 1) назив, адресу, порески идентификациони број и матични број пошиљаоца електронске отпремнице;
- 2) назив, адресу и порески идентификациони број и матични број примаоца електронске отпремнице;
- 3) назив, адресу и порески идентификациони број и матични број превозника укључених у кретање добара;
- 4) број и датум слања електронске отпремнице;
- 5) основ кретања добара;
- 6) време и датум планираног почетка кретања добара;
- 7) време и датум почетка кретања добара;
- 8) време и датум планираног завршетка кретања добара;
- 9) место и адресу отпреме (утовара) добара;
- 10) место и адресу преузимања (истовара) добара;
- 11) податке о врсти и количини испоручених добара, укључујући и словне ознаке акцизних производа уколико се ради о акцизним производима;
- 12) јединствени идентификациони број електронске отпремнице налогодавца, ако електронску отпремницу шаље оператер превоза;
- 13) податке о превозним средствима за превоз добара, односно идентификационе податке лица које преноси добра у случају личне доставе;
- 14) дводимензионални бар-код (енг. QR – Quick Response) за верификацију који садржи хиперлинк ка систему.

Електронска отпремница може садржати и друге податке од значаја за пошиљаоца, примаоца или друге заинтересоване стране, у складу са законом.

Спољни приказ електронске отпремнице у случају штампања за потребе превоза или чувања електронске отпремнице омогућава се посебном функционалношћу у систему на начин који обезбеђује видљивост свих елемената електронске отпремнице.

У случају да је време почетка кретања добара, у смислу става 1. тачка 7) овог члана, одређено у временском интервалу, сматраће се да је отпрема започела почетком тог интервала.

Овај закон не утиче на примену одредаба закона којим се уређују обрачунавање и плаћање пореза на додатну вредност и подзаконских аката усвојених на основу тог закона и одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа, ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ АКЦИЗЕ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА УСВОЈЕНИХ НА ОСНОВУ ТОГ ЗАКОНА И ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ РАЧУНОВОДСТВО У ДЕЛУ ОДРЕДАБА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ РАЧУНОВОДСТВЕНА ИСПРАВА.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују форма и начин уноса података у систем, минимални садржај електронске отпремнице неопходан за њено процесуирање кроз систем, случајеви у којима поједини елементи електронске отпремнице могу бити изостављени, словне ознаке акцизних производа, случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената на основу других прописа којима се уређује

слање одређених врста отпремница, као и форма и начин доставе пратеће документације кроз систем.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 5.

У ПЕРИОДУ ОД 1. ЈАНУАРА 2026. ГОДИНЕ ЗАКЉУЧНО СА 30. ЈУНОМ 2026. ГОДИНЕ, У ПОСТУПЦИМА НАДЗОРА НАД ПРИМЕНОМ ОВОГ ЗАКОНА, НЕ УЗИМАЈУ СЕ У ОБЗИР ЕВЕНТУАЛНЕ ГРЕШКЕ ПРИ ИСКАЗИВАЊУ ПОДАТАКА У ПОСЛАТИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА И ЕЛЕКТРОНСКИМ ПРИЈЕМНИЦАМА.

ЧЛАН 6.

ОДРЕДБА ОВОГ ЗАКОНА КОЈА САДРЖИ ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПОДЗАКОНСКОГ АКТА ПРИМЕЊИВАЊЕ СЕ ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДЗАКОНСКИ АКТ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОНЕЋЕ СЕ ЗАКЉУЧНО СА 15. ДЕЦЕМБРОМ 2025. ГОДИНЕ.

ЧЛАН 7.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, А ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2026. ГОДИНЕ.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Чланом 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) прописано је да се на органе државне управе сходно примењује члан 37. тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1. Сагледавање постојећег стања.

1) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема.

Разлози за предлагање Закона о изменама и допунама Закона о електронским отпремницама налазе се превасходно у потреби да се унапреди и поједностави начин документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се учини ефикаснијим надзор над кретањем добара. Дакле, овим актом предлажу се поједностављења и прецизирања процеса који су предмет његовог уређења.

2. Утврђивање циља.

1) Који циљ је потребно постићи?

Циљ предлагања наведених измена и допуна је да се створе услове за оптимизацију и убрзање пословних процеса уз помоћ стандардизације начина документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се надзор над кретањем добара, укључујући инспекцијски надзор, учини ефикаснијим.

2) Да ли је циљ који се постиже доношењем прописа усклађен са циљевима важећих планских докумената и приоритетним циљевима Владе?

Увођење система електронских отпремница у складу је са „Програмом економских реформи за период 2024-2026. године”, који је Влада усвојила 28. децембра 2023. године.

3) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

С обзиром на предложено решење у коме су предвиђени различити датуми почетка примене, испуњење одређених циљева биће могуће прецизније у периоду након 1. октобра 2027. године. Што се тиче остварења циља који се односи на утицај на ефикасност надзора над кретањем добара, од помоћи би било праћење броја спроведених инспекцијских надзора планираних на основу података из система у години која следи почетку примене за све субјекте на које се Закон односи.

3. Идентификовање опција.

3) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

Кључне промене које се предлажу, пре свега, врше се допунама у члану 3. став 2. Закона, предвиђајући изузетке од обавезе издавања електронске отпремнице у случају да се кретање добара врши у вези са снабдевањем ваздухоплова горивом и мазивом уколико је место отпреме и место преузимања исти аеродром, потом у случају кретања добара код којих се добра или део добара враћа истим превозним средством непосредно након испоруке, уколико је прималац електронске отпремнице послао електронску пријемницу уз навођење добара која се враћају, као и у случају кретања добара по основу одобреног клиничког испитивања лека, односно медицинског средства, у складу са законом којим се уређују лекови и медицинска средства. Наведеним допунама врши се растерећење поступања читавог низа будућих корисника (у случају враћања добара истим превозним средством), као и одређених будућих корисника, као што су субјекти који учествују у промету нафтних деривата (нпр. у случају испоруке горива „у крило авиона”), или клиничких испитивања лекова код којих би коришћење система било скопчано са претераним логистичким препрекама.

Друго, ради отклањања дилеме у вези са једнакошћу поступања приликом отпреме добара поштанских оператера, односно пружалаца поштанских услуга и оних који се баве превозом добара, извршена је измена и допуна на начин да се изузетак од обавезе преузимања електронске отпремнице од стране превозника може применити на пружаоце поштанских услуга само уколико је садржина пошиљке кореспонденција, документ, књига, каталог, новина и/или часопис. Додатно, током поступка јавних консултација, прихваћена је сугестија да је потребно да се субјектима јавног сектора, који су уговорне стране у оквирним споразумима којима се утврђују услови и начин доделе уговора, омогући увид и у електронске отпремнице, односно електронске пријемнице које се шаљу, односно примају на основу тих уговора (аналогно поступању у систему електронских фактура).

На крају, изменама и допунама члана 5. прецизиран је начин на који поступају пошиљалац, превозник и прималац електронске отпремнице у случају привременог прекида везе са системом услед квара или недостатака на систему, или у случају прекида интернет везе, а узимајући у обзир могућност да

све три стране учеснице у отпреми (пошиљалац, превозник и прималац) немају везу ка систему, тако да се предвиђа да је потребно израдити три примерка електронске отпремнице у папирном облику.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Да ли предложена решења утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на повећање или умањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или умањење ових трошкова? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Пре свега, подсећамо да ће систем електронских отпремница бити доступан за коришћење свим субјектима без надокнаде. Такође, није предвиђена надокнада ни за кориснике система који се одлуче да повежу своја ЕРП решења са системом електронских отпремница (тзв. приступање путем апликативног интерфејса). С друге стране, постоји могућност да ће корисници који приступају путем апликативног интерфејса имати једнократни трошак прилагођавања ИКТ решења којим се служе, како би били у прилици да успешно шаљу и примају електронске отпремнице и пријемнице из свог система. За коришћење система биће потребан рачунар, таблет или мобилни телефон са интернет конекцијом, дакле не предвиђају се ванредни трошкови за набавку опреме. Такође, Законом је уређено да се електронске отпремнице и пријемнице без надокнаде чувају у систему у року који је прописан као обавезан. Што се тиче обавезе чувања одштампаног спољног приказа електронске отпремнице, односно чувања електронске отпремнице у папирном облику, обавеза чувања не разликује се од тренутног начина чувања пословне документације.

Решења предвиђена предложеним изменама и допунама прописа неће битно утицати нити на повећање, нити на умањење административних трошкова на страни субјеката јавног, нити приватног сектора. Једине промене које се предвиђају састојаће се у уштеди времена, примера ради, услед укидања обавезе слања електронске отпремнице под одређеним условима када се добра враћају, као и могуће благо повећање трошка за прибављање сигурносне налепнице, пошто се уводи обавеза коришћења три, уместо две идентичне налепнице.

7. Анализа управљачких ефеката.

1) Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Која организациона јединица унутар органа, односно организације који врше јавна овлашћења, је одговорна за спровођење ових активности?

2) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

Систем електронских отпремница доступан је на демо окружењу (<https://demo.otpremница.mfin.gov.rs>) од 5. марта 2025. године, од када је доступна и потребна документација (Техничко упутство – API документација, Корисничко упутство, Упутство за коришћење XML датотека, еОтпремница UBL – примери, еПријемница UBL – примери, UBL 2.1 општи примери, Измена

пошиљке – примери). Правилник о електронским отпремницама („Службени гласник РС”, број 21/25), такође је донет у марту ове године. Систем електронских отпремница, иако је спреман за функционисање, и даље се унапређује у складу са сугестијама будућих корисника, како би се одредбе Закона примениле на једноставан и логичан начин. У складу са Законом, за спровођење описаних активности задужен је Централни информациони посредник, као надлежна јединица у оквиру Министарства финансија, која управља системом електронских фактура и одговорна је за његово функционисање. У овом тренутку нису препознати изазови у вези са капацитетом наведене организационе јединице, узимајући у обзир да се предложеним решењима не уводе организационе, управљачке и институционалне промене, те постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач - Влада

Обрађивач - Министарство финансија

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о електронским отпремницама
DRAFT LAW ON AMENDMENTS OF THE LAW ON ELECTRONIC DELIVERY
NOTES

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

НЕМА

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

НЕМА

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

НЕМА

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

НЕМА

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

НЕМА

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

НЕМА

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

НЕМА

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Предлогом закона уводи се систем електронских отпремница који је повезан са системом електронских фактура, успостављен на основу Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21, 129/21, 138/22, 92/23 и 94/24).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Нема извора права Европске уније који се односе на материју прописа у односу на одредбе које предлажу.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Пре отпочињања рада на изради Закона о електронским отпремницама („Службени гласник РС”, број 94/24) прописа, у циљу сагледавања упредно-правне легислативе и праксе у развијеним државама, Министарство финансија је на пројекту *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Public Finance Reform (PFR) – 2030 Agenda*, PN: 2017.2124.0 - 001.00, као корисник средстава радило са добављачем на пројекту - *Goodfaith Strategic Advisory d.o.o.*

Друштво *Goodfaith Strategic Advisory d.o.o.* је на овом пројекту у три фазе припремило укупно четири извештаја, и то:

1. *Report on current state of e-Systems in Serbia, benefits of introducing e-delivery notes, identification of potential integration fields with the current systems;*
2. *Report on examples of good practices in similar countries/EU members states;*
3. *Inception report followed by draft alignment paper;*
4. *Draft law or amendments of existing laws and recommendation to abolish/cancel certain provisions in existing laws or bylaws.*

У оквиру наведених извештаја, дат је преглед тренутног стања е-система у Србији, приказане су потенцијалне користи од увођења електронских отпремница, извршена је идентификација потенцијалних интеграционих поља са садашњим системима, дати су примери најбоље праксе у сличним државама и државама ЕУ, извршено је усаглашавање ставова између Министарства финансија и консултаната, и дат је први нацрт прописа који је служио као платформа за доношење овог закона.